C/2026/3915

1.9.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Ιουλίου 2026

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Βουλγαρίας

(C/2026/3915)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/9799 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, σκοπός του οποίου είναι η προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και η πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.

(2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]), η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία η Βουλγαρία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([3]) στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση, καθώς και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο, στις 9 Μαρτίου 2026.

([1]) ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).
([3]) ΕΕ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Προσδιορίζει τις τρεις επιταγές μετασχηματισμού —την καινοτομία, την απανθρακοποίηση και την ανταγωνιστικότητα— καθώς και την ασφάλεια ως κρίσιμους πυλώνες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο της εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ) ([4]). Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση από την πολιτική συνοχής, υπήρξαν καθοριστικής σημασίας για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίζονταν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

(5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για τη Βουλγαρία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Βουλγαρίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών για τη χώρα συστάσεων του 2025 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Βουλγαρίας. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Βουλγαρία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Βουλγαρίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(6) Στις 20 Ιουνίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει αξιολόγησης και σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Βουλγαρίας ([5]). Το σχέδιο καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2028 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 6,2 % το 2025, 4,9 % το 2026, 4,4 % το 2027 και 4,0 % το 2028, που αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με βάση το 2024 ως έτος αναφοράς, ήτοι 6,2 % το 2025, 11,4 % το 2026, 16,3 % το 2027 και 21 % το 2028.

(7) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών ([6]), και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2025. Κατόπιν αιτήματος της Βουλγαρίας, στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στη Βουλγαρία να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών ([7]). Η περίοδος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στη Βουλγαρία να ιεραρχήσει εκ νέου τις δημόσιες δαπάνες ή να αυξήσει τα δημόσια έσοδα, ώστε οι επί μακρόν υψηλότερες αμυντικές δαπάνες να μη θέσουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Βουλγαρίας (ΕΕ C, C/2025/3700, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj).

([6]) Ανακοίνωση της Επιτροπής για την κάλυψη των αυξημένων αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2025 [C(2025) 2000 final].

([7]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, που επιτρέπει στη Βουλγαρία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) (ΕΕ C, C/2025/3961, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj).

(8) Στις 30 Απριλίου 2026 η Βουλγαρία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της για το 2026 ([8]) σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ωστόσο, δεν παρασχέθηκαν δημοσιονομικά στοιχεία για το 2026. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Βουλγαρίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([9]).

(9) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ανήλθε σε 3,1 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε σε 3,5 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 2,5 % το 2026 και κατά 2,2 % το 2027, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 4,2 % το 2026 και 2,6 % το 2027.

(10) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat ([10]), το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Βουλγαρίας αυξήθηκε από 3 % του ΑΕΠ το 2024 σε 3,5 % του ΑΕΠ το 2025. Η αύξηση του ελλείμματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως τον συνδυασμένο αντίκτυπο της αύξησης των μισθών του δημόσιου τομέα, ιδίως στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, και της αύξησης των κοινωνικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των αυτόματων τιμαριθμικών αναπροσαρμογών των συντάξεων, της αύξησης των εθνικά χρηματοδοτούμενων δημόσιων επενδύσεων, των δαπανών για τόκους και των επενδυτικών επιχορηγήσεων στην εταιρεία Bulgarian Energy Holding. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 4,1 % του ΑΕΠ το 2026 και 4,3 % του ΑΕΠ το 2027. Οι αυξήσεις το 2026 και το 2027 αντικατοπτρίζουν κυρίως τη συνέχιση της διαρθρωτικής αύξησης των μισθών του δημόσιου τομέα και των κοινωνικών παροχών ελλείψει αντισταθμιστικών μέτρων.

(11) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([11]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν διασταλτικός, κατά 2,3 % του ΑΕΠ, το 2025. Προβλέπεται να είναι διασταλτικός, κατά 1,0 % του ΑΕΠ, το 2026, και συσταλτικός, κατά 1,6 % του ΑΕΠ, το 2027.

(12) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat ([12]), το δημόσιο χρέος της Βουλγαρίας αυξήθηκε από 23,8 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024 σε 29,9 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025. Η αύξηση του δείκτη χρέους το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως τις εισφορές κεφαλαίου στην εταιρεία Bulgarian Energy Holding και στη Βουλγαρική Τράπεζα Ανάπτυξης. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ θα αυξηθεί σε 32,3 % έως το τέλος του 2026 και θα αυξηθεί περαιτέρω σε 35,5 % έως το τέλος του 2027.

(13) Με βάση στοιχεία της Eurostat ([13]), οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στη Βουλγαρία ανήλθαν στο 1,9 % του ΑΕΠ το 2025. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, προβλέπεται να διατηρηθούν στο ίδιο επίπεδο το 2026. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2024 ([14]).

([8]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([9]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([10]) Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

([11]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο εκείνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και εκείνες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([12]) Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

([13]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες με βάση την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

([14]) Ο ορισμός του ΝΑΤΟ για τις αμυντικές δαπάνες διαφέρει από τον ορισμό της COFOG για την άμυνα. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές λόγω της χρονικής στιγμής καταγραφής των δαπανών, ιδίως για στρατιωτικό εξοπλισμό, διότι η υποβολή στοιχείων από το ΝΑΤΟ δεν ακολουθεί τους κανόνες των εθνικών λογαριασμών όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής.

(14) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και δεν είναι αποδοτικά από κοινωνική και οικονομική άποψη. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, η Βουλγαρία θέσπισε μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ([15]). Τα μέτρα αυτά συνίστανται σε στοχευμένες μηνιαίες ενισχύσεις για ομάδες χαμηλού εισοδήματος έως τον Ιούνιο του 2026 και σε στοχευμένες επιδοτήσεις προς μεταφορείς επιβατών που εξυπηρετούν μικρούς οικισμούς για το 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων προβλέπεται να ανέλθει σε λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ το 2026. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αν τα μέτρα αυτά παραμείνουν σε ισχύ έως το τέλος του 2026, το δημοσιονομικό τους κόστος θα ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2026.

(15) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Βουλγαρίας αυξήθηκαν κατά 12,3 % το 2025. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 2,1 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η σωρευτική απόκλιση των καθαρών δαπανών ανέρχεται στο 1,4 % του ΑΕΠ.

(16) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Βουλγαρίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 5,5 % το 2026 και κατά 18,5 % σωρευτικά το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 0,2 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών υπερβαίνει επίσης τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 2,2 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους. Λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, αν τα έτη 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση των καθαρών δαπανών ανέρχεται στο 1,6 % του ΑΕΠ.

(17) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ ([16]). Στην εν λόγω έκθεση αξιολογήθηκε η κατάσταση της Βουλγαρίας σε σχέση με το κριτήριο του ελλείμματος. Το 2025 το έλλειμμα ήταν χαμηλότερο από το 3 % του ΑΕΠ αν ληφθεί υπόψη η αύξηση των αμυντικών δαπανών από το 2024 βάσει της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το έλλειμμα προβλέπεται να υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ το 2026, λαμβανομένης επίσης υπόψη της αύξησης των αμυντικών δαπανών από το 2024. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων, κατά περίπτωση, το κριτήριο του ελλείμματος πληρούται από τη Βουλγαρία. Υπό το πρίσμα αυτό, και αφού ελήφθη υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή πρότεινε την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, συνιστώντας στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ για τη διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος λόγω μη συμμόρφωσης με το κριτήριο του ελλείμματος το 2026. Στις 10 Ιουλίου 2026, το Συμβούλιο εξέδωσε τέτοια απόφαση για τη Βουλγαρία ([17]), συνοδευόμενη από σύσταση ([18]) δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος.

([15]) Τα στοιχεία αυτά αντικατοπτρίζουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2026 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2026).

([16]) Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 3.6.2026 [COM(2026) 302 final].

([17]) Απόφαση (ΕΕ) 2026/1758 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 2026, σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Βουλγαρία (ΕΕ L, 2026/1758, 1.9.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1758/oj).

([18]) Σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Βουλγαρία, η οποία εκδόθηκε στις 10 Ιουλίου 2026. Όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος της Βουλγαρίας είναι διαθέσιμα στην ακόλουθη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_el.

(18) Η Βουλγαρία αντιμετωπίζει την εξής διττή πρόκληση: να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της και να βελτιώσει τη δικαιοσύνη και την αποτελεσματικότητα του φορολογικού της συστήματος. Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος είναι ο ενιαίος συντελεστής φόρου εισοδήματος 10 %, που εφαρμόζεται χωρίς αφορολόγητο όριο σε συνδυασμό με τις περιορισμένες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, γεγονός το οποίο οδηγεί σε φθίνουσα κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης, με αποτέλεσμα τα άτομα με υψηλό εισόδημα να αντιμετωπίζουν ελαφρώς χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση από τα άτομα με χαμηλό εισόδημα. Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι δημόσιες δαπάνες, ιδίως στους τομείς των συντάξεων και των μισθών του δημόσιου τομέα. Οι αυξήσεις αυτές συχνά χρηματοδοτούνται μέσω βραχυπρόθεσμων ή ad hoc μέτρων και όχι μέσω σταθερών και διαρθρωτικών μέτρων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μειώνεται η προβλεψιμότητα για τη δημοσιονομική πολιτική και να αυξάνονται οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι, ιδίως όταν προκύπτουν περαιτέρω διαρθρωτικές πιέσεις στις δαπάνες. Όσον αφορά το μέλλον, οι δημογραφικές εξελίξεις αναμένεται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο. Η γήρανση του πληθυσμού θα ασκήσει συνεχή πίεση στις κοινωνικές δαπάνες, ιδίως στον τομέα των συντάξεων και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, οι οποίες επίσης αντιμετωπίζουν προκλήσεις επάρκειας. Ταυτόχρονα, οι πρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με την ενίσχυση των εθνικών και συλλογικών αμυντικών δυνατοτήτων είναι πιθανό να ασκήσουν περαιτέρω πίεση στα δημόσια οικονομικά. Ελλείψει προσαρμογών πολιτικής, οι παράγοντες αυτοί θα δυσχεράνουν τη διατήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Στο σκέλος των εσόδων, η Βουλγαρία αντιμετωπίζει επίσης επίμονες διαρθρωτικές προκλήσεις. Τα φορολογικά έσοδα, ως ποσοστό του ΑΕΠ, παραμένουν σημαντικά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ, περιορίζοντας την ικανότητα της χώρας να χρηματοδοτεί δημόσιες υπηρεσίες και επενδύσεις. Η είσπραξη εσόδων αποδυναμώνεται περαιτέρω από τα υψηλά επίπεδα ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών. Επιπλέον, εκτιμάται ότι η Βουλγαρία έχει μία από τις μεγαλύτερες παραοικονομίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που υπονομεύει τη φορολογική συμμόρφωση και περιορίζει την ικανότητά της να εισπράττει έσοδα.

(19) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(20) Η Βουλγαρία έχει σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο στην εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), ιδίως όσον αφορά την επιλογή των έργων. Είναι σημαντικό να ενταθούν οι προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ταχεία παράδοση των επιλεγμένων έργων και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Ταυτόχρονα, η Βουλγαρία χρειάζεται να επιταχύνει την εφαρμογή του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), δεδομένου ότι οι πόροι πρέπει να εκταμιευθούν έως το τέλος του 2026. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από τη Βουλγαρία στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνων που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση ([19]).

(21) Οι περιφέρειες στα ανατολικά σύνορα της Βουλγαρίας βρίσκονται αντιμέτωπες με πρόσθετες προκλήσεις που εμποδίζουν τις προοπτικές τους για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, καθώς οι υφιστάμενες διαρθρωτικές προκλήσεις επιδεινώνονται. Οι επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας αυξάνουν τις πιέσεις στον τομέα της ασφάλειας, διαταράσσουν τις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες και κάνουν τις επενδύσεις λιγότερο ελκυστικές.

(22) Η Βουλγαρία αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με τη λειτουργία και την ικανότητα της δημόσιας διοίκησης και της υποεθνικής διακυβέρνησης, την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, το πλαίσιο για τη δικαιοσύνη και την καταπολέμηση της διαφθοράς, τις δημόσιες συμβάσεις και την κανονιστική ποιότητα, το επίπεδο έρευνας και καινοτομίας, την απανθρακοποίηση του ενεργειακού συστήματος και της βιομηχανίας, την ενεργειακή φτώχεια, τις μεταφορές και τη συνδεσιμότητα, την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, την κοινωνική ένταξη και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

([19]) Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης (ΕΕ L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).

(23) Η δημόσια διοίκηση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει περιορισμούς ικανοτήτων, ιδίως σε υποεθνικό επίπεδο, και φαίνεται ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να εκπληρωθούν οι προσδοκίες των πολιτών και των επιχειρήσεων. Η Βουλγαρία έχει το χαμηλότερο ποσοστό δημόσιων υπαλλήλων που συμμετέχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων, γεγονός που εμποδίζει την ανάπτυξη δεξιοτήτων τόσο σε εθνικό όσο και σε υποεθνικό επίπεδο. Επιπλέον, οι δήμοι αντιμετωπίζουν επίμονες δυσκολίες όσον αφορά την προσέλκυση και τη διατήρηση ειδικευμένων εμπειρογνωμόνων για την υλοποίηση χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ πρωτοβουλιών και έργων, γεγονός που δημιουργεί προκλήσεις στη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ. Ο κατακερματισμός της διακυβέρνησης και των διαδικασιών σχεδιασμού σε υποεθνικό επίπεδο δημιουργεί πρόσθετους περιορισμούς για την αποτελεσματική διαχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, καθώς και για την ευθυγράμμιση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο μιας ευρύτερης εδαφικής στρατηγικής. Έχουν καταστεί διαθέσιμες περισσότερες ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες χρησιμοποιούνται τακτικά από επιχειρήσεις και πολίτες, αλλά οι ευκαιρίες που προσφέρουν οι υποδομές ψηφιακής διακυβέρνησης δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως λόγω της υψηλής διοικητικής πολυπλοκότητας και του χαμηλού βαθμού φιλικότητας προς τον χρήστη. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι ελλείψεις, παραμένει βασική προτεραιότητα να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, να απλουστευθούν και να ψηφιοποιηθούν οι εσωτερικές ροές εργασίας και να επεκταθεί η παροχή διατερματικών επιγραμμικών δημόσιων υπηρεσιών. Οι προσπάθειες για την απλούστευση της νομοθεσίας, τη βελτίωση των ρυθμιστικών εργαλείων και τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης συνεχίζονται, αλλά δεν έχουν αποφέρει ακόμη απτά αποτελέσματα. Τα κανονιστικά και διοικητικά εμπόδια στην ενιαία αγορά επηρεάζουν τις εμπορευματικές συναλλαγές εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών αλυσίδων εφοδιαστικής), καθώς και την παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών και τη σύσταση επιχειρήσεων.

(24) Παραμένει καίριας σημασίας να ενισχυθεί η δίωξη της διαφθοράς, ώστε να διατηρηθεί ένα σταθερό και προβλέψιμο οικονομικό περιβάλλον βασισμένο στο κράτος δικαίου. Η Βουλγαρία δεν έχει ακόμη επιδείξει ισχυρό ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τη διερεύνηση και τη δίωξη της διαφθοράς, ιδίως σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Το νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε το 2023 για μια επιτροπή για την καταπολέμηση της διαφθοράς δεν διασφάλιζε την πολιτική ανεξαρτησία της επιτροπής και καταργήθηκε το 2026, πριν να μπορέσει να διοριστεί η νέα διοίκησή της. Η Βουλγαρία έχει λάβει ορισμένα μέτρα όσον αφορά την αναθεώρηση του πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέσω της θέσπισης νέου νόμου για την καταπολέμηση της διαφθοράς προσώπων που κατέχουν δημόσιο αξίωμα. Επιπλέον, η ανεξαρτησία και η αποτελεσματική λειτουργία του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, ως αυτοδιοικούμενου οργάνου του δικαστικού σώματος, είναι ουσιαστικής σημασίας για την ορθή λειτουργία τόσο των δικαστηρίων όσο και της εισαγγελίας, ιδίως σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εξακολουθεί να λειτουργεί παρά τη λήξη της θητείας του το 2022, γεγονός που επηρεάζει αρνητικά τη νομιμότητά του και παρεμποδίζει την εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού νέου γενικού εισαγγελέα. Λαμβανομένου υπόψη του ηγετικού ρόλου της εισαγγελίας στη διεξαγωγή ποινικών ερευνών, οι προσπάθειες της χώρας για την καταπολέμηση της διαφθοράς μπορούν να υποστηριχθούν περαιτέρω με την αντιμετώπιση των ελλείψεων που σχετίζονται με τη λειτουργία του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

(25) Οι διαρθρωτικές αδυναμίες διακυβέρνησης και εφαρμογής στις δημόσιες συμβάσεις εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Το αυξανόμενο ποσοστό παρτίδων και διαδικασιών που ανατίθενται απευθείας με έναν μόνο προσφέροντα, καθώς και ο σημαντικός αριθμός ανεπιτυχών ή ακυρωθεισών συμβάσεων, αποθαρρύνουν τη συμμετοχή και αποδυναμώνουν την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και την αντίληψή τους για τη δικαιοσύνη. Μολονότι έχουν εφαρμοστεί ορισμένες διαδικαστικές βελτιώσεις στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, είναι αναγκαίο να επανεξεταστεί περαιτέρω η διακυβέρνηση, να ενισχυθούν οι διασφαλίσεις και η συνεργασία μεταξύ των φορέων δημόσιων συμβάσεων, και να αυξηθεί η ικανότητα και εμπειρογνωσία των σχετικών οργανισμών προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές προκλήσεις. Η Βουλγαρία έλαβε ορισμένα μέτρα για την ανανέωση των εντολών ορισμένων ρυθμιστικών αρχών, αλλά εξακολουθούν να υφίστανται ανησυχίες σχετικά με την ανεξαρτησία τους. Οι περιορισμένοι πόροι και η αθέμιτη πολιτική επιρροή παρεμποδίζουν την ποιότητα των κανονιστικών αποτελεσμάτων τους. Εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς οι διασφαλίσεις για την ανεξαρτησία των ρυθμιστικών φορέων από τους συμμετέχοντες στην αγορά, ιδίως σε τομείς όπως η ενέργεια, όπου οι κρατικές επιχειρήσεις ασκούν σημαντική επιρροή. Όσον αφορά τη δικαιοσύνη, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες για τη λειτουργία της Επιθεώρησης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, καθώς και για τον κίνδυνο πολιτικής επιρροής, λαμβανομένης υπόψη της λήξης της θητείας της το 2020 και της μη ανανέωσής της.

(26) Η Βουλγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις που σχετίζονται με το οικείο σύστημα έρευνας και καινοτομίας, λαμβανομένου υπόψη ότι οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην Ε&Α βρίσκονται πολύ κάτω από τους μέσους όρους της ΕΕ και ότι η αποτελεσματικότητα περιορίζεται λόγω του κατακερματισμένου θεσμικού τοπίου, όπως περιγράφεται στην έκθεση του μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πλαίσιο διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση νομοθεσίας για την έρευνα και την καινοτομία και τη σύσταση του Συμβουλίου Καινοτομίας και Έρευνας, εξακολουθεί να είναι αναγκαία η συνεπής και σαφής εφαρμογή. Επιπλέον, οι θεσμικές εντολές για τους ερευνητικούς οργανισμούς και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παραμένουν ασαφείς, και οι ερευνητικές δραστηριότητες είναι υπερβολικά συγκεντρωμένες στην περιφέρεια της πρωτεύουσας, γεγονός το οποίο επιδεινώνει τις περιφερειακές ανισότητες. Παρά ορισμένες βελτιώσεις, η εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων παρεμποδίζεται από τους αδύναμους δεσμούς μεταξύ ακαδημαϊκής κοινότητας και επιχειρήσεων, καθώς και από ένα λιγότερο ανεπτυγμένο οικοσύστημα μεταφοράς τεχνολογίας. Παρότι τα ταμεία της πολιτικής συνοχής στηρίζουν έναν νέο κόμβο μεταφοράς τεχνολογίας και ο ψηφιακός μετασχηματισμός των ΜΜΕ βελτιώνεται σταδιακά, απαιτούνται αυξημένες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην Ε&Α, σε συνδυασμό με σαφέστερες θεσμικές εντολές και ενισχυμένους μηχανισμούς εμπορικής αξιοποίησης, προκειμένου να ενισχυθεί ο αντίκτυπος της καινοτομίας.

(27) Οι τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας στη Βουλγαρία παραμένουν μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ. Μολονότι έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, χάρη στη σταδιακή κατάργηση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας που στηρίζουν άμεσα τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα, το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας στη Βουλγαρία εξακολουθεί να εξαρτάται από τους εν λόγω σταθμούς για την κάλυψη της ζήτησης. Η σημαντική ανάπτυξη της δυναμικότητας ηλεκτροπαραγωγής από ηλιακή ενέργεια δεν συνοδεύτηκε από ισοδύναμη ανάπτυξη χερσαίας και υπεράκτιας αιολικής δυναμικότητας παρά το υφιστάμενο δυναμικό της Βουλγαρίας. Η αναμενόμενη ανάπτυξη μεγάλης δυναμικότητας αποθήκευσης συσσωρευτών μπορεί να καταστήσει δυνατή την πιο ευέλικτη και απανθρακοποιημένη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, αν συνδυαστεί με την ενίσχυση των δικτύων διανομής, τα οποία χρήζουν αναβάθμισης και πρόσθετης δυναμικότητας. Θα πρέπει να βελτιωθεί η ευελιξία της ζήτησης, ώστε οι τιμές λιανικής για τα νοικοκυριά να ανταποκρίνονται καλύτερα στα μηνύματα των τιμών χονδρικής, και να αναπτυχθούν περαιτέρω οι έξυπνοι μετρητές. Η ευελιξία της προσφοράς και της ζήτησης είναι απαραίτητη για να μειωθεί η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να απανθρακοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και, ως εκ τούτου, να καταστούν πιο προσιτές οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας με πρόσθετη παραγωγή ΑΠΕ / χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και βελτιωμένα δίκτυα. Η Bulgarian Energy Holding, η οποία περιλαμβάνει βουλγαρικές κρατικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών (πυρηνική, υδροηλεκτρική), πάγια στοιχεία ορυκτών καυσίμων (σταθμός ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα, εξόρυξη άνθρακα, καθώς και πάγια στοιχεία φυσικού αερίου) και ρυθμιζόμενα πάγια στοιχεία [διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς (στο εξής: ΔΣΜ)], χρειάζεται μεταρρύθμιση για να βελτιωθεί η διαφάνειά της και να εξαλειφθούν οι ανησυχίες περί διεπιδότησης των πάγιων στοιχείων άνθρακα. Η μεταρρύθμιση αυτή θα επέτρεπε στα ρυθμιζόμενα πάγια στοιχεία —ιδίως στους ΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας— να επικεντρωθούν στις βασικές τους δραστηριότητες και να στηρίξουν την απομάκρυνση από τις δραστηριότητες άνθρακα και, συνεπώς, τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα.

(28) Τα συστήματα τηλεθέρμανσης στη Βουλγαρία εξακολουθούν να βασίζονται στο φυσικό αέριο και σε άλλα καύσιμα που εκλύουν αέρια του θερμοκηπίου. Μολονότι έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, εξακολουθούν να υφίστανται επιδοτήσεις για την τηλεθέρμανση, για τις οποίες δεν έχει προγραμματιστεί σταδιακή κατάργηση πριν από το 2030. Ως προτεραιότητα για σταδιακή κατάργηση θα μπορούσαν να θεωρηθούν οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων που δεν στοχεύουν στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας ούτε ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια, εμποδίζουν τον εξηλεκτρισμό και δεν είναι απαραίτητες για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Οι εγγυημένες τιμές αγοράς για τους σταθμούς συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας που τροφοδοτούν τα δίκτυα τηλεθέρμανσης παρατείνουν την οικονομική βιωσιμότητα της παραγωγής θερμότητας με βάση τα ορυκτά καύσιμα και καθυστερούν τον εκσυγχρονισμό των πάγιων στοιχείων παραγωγής και δικτύου προς πρότυπα υψηλής απόδοσης. Η μεταρρύθμιση των εν λόγω τιμών θα απελευθερώσει δημοσιονομικά περιθώρια που θα μπορούσαν να ανακατευθυνθούν προς την απανθρακοποίηση της τηλεθέρμανσης και τη στοχευμένη στήριξη για ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά.

(29) Η ενεργειακή φτώχεια εξακολουθεί να αποτελεί διαρθρωτική πρόκληση στη Βουλγαρία, λόγω της έλλειψης μηχανισμών στήριξης που στοχεύουν σε όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, με αποτέλεσμα το ποσοστό των ατόμων που δεν είναι σε θέση να διατηρήσουν τα σπίτια τους επαρκώς ζεστά να είναι πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Μολονότι η στήριξη επικεντρώνεται επί του παρόντος σε γενικά μέτρα, όπως συνολικά χαμηλές ρυθμιζόμενες τιμές λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας και εγγυημένες τιμές αγοράς για σταθμούς συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας που τροφοδοτούν δίκτυα τηλεθέρμανσης, η στοχευμένη βοήθεια εξακολουθεί να υστερεί. Αυτή η μη αποδοτική χρήση των δημοσιονομικών πόρων αφήνει εκτεθειμένα τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά και τονίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστεί η ενεργειακή φτώχεια με τον σχεδιασμό κατάλληλων και στοχευμένων μέτρων πολιτικής.

(30) Παρά την περιορισμένη πρόοδο στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στη βιομηχανία, η περαιτέρω μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τους βιομηχανικούς χρήστες παραμένει ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι η ενεργειακή ένταση του μεταποιητικού τομέα της Βουλγαρίας παραμένει μεταξύ των τεσσάρων υψηλότερων στην Ένωση. Επιπλέον, σημαντικό μερίδιο των βιομηχανικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (45 %, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 35 %) προέρχεται από διεργασίες που δεν σχετίζονται με την ενέργεια, γεγονός το οποίο αναδεικνύει την ανάγκη για ολοκληρωμένα μέτρα απανθρακοποίησης πέραν της ενεργειακής απόδοσης και μόνο. Η επιτάχυνση της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας —ιδίως στους μεταποιητικούς τομείς υψηλών εκπομπών— θα συνέβαλλε στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και θα μείωνε παράλληλα την εξάρτηση από πόρους και ενέργεια υψηλής έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

(31) Το 2023 ο τομέας των μεταφορών συνέχισε να συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων με τις υψηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στη Βουλγαρία, ενώ η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων παραμένει σημαντικά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ, στο 0,56 % το 2024. Η ανάπτυξη υποδομών φόρτισης είναι αργή, δεδομένου ότι έχει αναπτυχθεί λιγότερο από το 15 % των απαιτούμενων υποδομών ηλεκτρικής επαναφόρτισης για το 2030. Η έλλειψη υποδομών δημόσιων μεταφορών οδηγεί σε προκλήσεις συνδεσιμότητας, ιδίως στις βόρειες περιοχές. Απαιτείται περαιτέρω δράση για να επιταχυνθούν οι επενδύσεις σε υποδομές δημόσιων μεταφορών, να εκσυγχρονιστούν οι σιδηροδρομικές υποδομές, μεταξύ άλλων με τον εξηλεκτρισμό του ERTMS, και να επεκταθούν οι υποδομές φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, με παράλληλη αποτελεσματική επιβολή των μέτρων οδικής ασφάλειας και βελτίωση της συνδεσιμότητας των βόρειων περιοχών και σε διασυνοριακό επίπεδο, με την ολοκλήρωση του ΔΕΔ-Μ.

(32) Η Βουλγαρία παραμένει ευάλωτη στους αυξανόμενους κλιματικούς κινδύνους (ιδίως πλημμύρες, ξηρασίες και πτώση της στάθμης των υδάτων), οι οποίοι δημιουργούν προκλήσεις για την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα της χώρας. Η κλιματική αλλαγή αποκαλύπτει τις σημαντικές ευπάθειες των υποδομών μεταφορών. Η ποιότητα των υποδομών ύδρευσης εξακολουθεί να είναι ελλιπής, με πολύ υψηλές απώλειες και επίπεδο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της ΕΕ για την επεξεργασία λυμάτων πολύ κάτω από το απαιτούμενο, γεγονός το οποίο καταδεικνύει τις συνεχιζόμενες ελλείψεις στη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων. Το εθνικό πλαίσιο προσαρμογής παρέχει τη βάση για την ανάληψη δράσης, αλλά η εφαρμογή του παραμένει άνιση λόγω της κατακερματισμένης κλιματικής διακυβέρνησης και των ευρύτερων θεσμικών αδυναμιών, συμπεριλαμβανομένης της απουσίας υποχρεωτικών εκτιμήσεων κλιματικών κινδύνων. Περαιτέρω δράσεις, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων που υποστηρίζονται από την πολιτική συνοχής, στοχεύουν στη βελτίωση των υποδομών ύδρευσης και αποβλήτων και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Ωστόσο, οι επενδύσεις εξακολουθούν να βρίσκονται κάτω από τους μέσους όρους της ΕΕ, ενώ η υιοθέτηση λύσεων που βασίζονται στη φύση και η ασφαλιστική κάλυψη έναντι κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα παραμένει περιορισμένη, γεγονός που εμποδίζει τη βιώσιμη χρήση των πόρων και τη συνολική ανθεκτικότητα, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

(33) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων που σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στους τομείς των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στη Βουλγαρία μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση.

(34) Οι χαμηλές επιδόσεις της Βουλγαρίας στις βασικές δεξιότητες αποκαλύπτουν διαρθρωτικές προκλήσεις που περιορίζουν την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και την ανταγωνιστικότητα. Περίπου το 50 % των Βούλγαρων δεκαπεντάχρονων δεν επιτυγχάνουν την ελάχιστο επίπεδο επάρκειας σε βασικές δεξιότητες, ποσοστό περίπου διπλάσιο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι χαμηλές επιδόσεις συνδέονται με προκλήσεις που αφορούν τα σχολικά προγράμματα σπουδών και την ποιότητα της διδασκαλίας. Δεν υπάρχει επαρκής χρήση προσεγγίσεων με βάση τις ικανότητες και με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο, ενώ ελάχιστη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και στις ικανότητες στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM). Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα παραμένει χαμηλή και άνιση μεταξύ των περιφερειών, γεγονός το οποίο περιορίζει την πρώιμη μάθηση και συντείνει στις ανισότητες. Αυτοί που πλήττονται ιδιαίτερα είναι μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών Ρομά. Παρά τις πρόσφατες προσπάθειες, η τριτοβάθμια εκπαίδευση της Βουλγαρίας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη ταλέντων υψηλής ειδίκευσης, ιδίως στους τομείς STEM, με επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και την καινοτομία. Παρά τις πρόσφατες προσπάθειες, η ποιότητα της διδασκαλίας συνεχίζει να πλήττεται από ελλείψεις εκπαιδευτικών, ιδίως στους τομείς STEM, ανεπαρκείς και μη στοχευμένες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης, καθώς και από την αδύναμη σύνδεση μεταξύ επιδόσεων και αμοιβής.

(35) Η αγορά εργασίας της Βουλγαρίας εξακολούθησε να χαρακτηρίζεται από στενότητα το 2025, ενώ το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε στο 77 %, ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Ταυτόχρονα, η συνολική απασχόληση μειώθηκε για τρίτη συνεχή χρονιά, σύμφωνα με τις ευρύτερες δημογραφικές τάσεις, ενώ η ανεργία παρέμεινε στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 3,5 %. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού συνεχίστηκαν παρά το γεγονός ότι υπήρχαν ορισμένες ενδείξεις για μικρότερη ζήτηση, ενώ οι εργοδότες αναφέρουν ακόμη την ανάγκη άνω των 230 000 επιπλέον εργαζομένων. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές περιφερειακές ανισότητες, και οι διαφορές απασχόλησης μεταξύ των περιφερειών με τις καλύτερες επιδόσεις και των περιφερειών με τις χειρότερες επιδόσεις υπερβαίνουν τις 10 εκατοστιαίες μονάδες. Το ποσοστό των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ) παρέμεινε υψηλό σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ, ιδίως μεταξύ των ατόμων με αναπηρία και των Ρομά. Τα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας παρέμειναν επίσης άνισα για τις ευπαθείς ομάδες: το χάσμα απασχόλησης ατόμων με αναπηρία παρέμεινε υψηλό και, παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο των τελευταίων ετών, η απασχόληση των Ρομά συνέχισε να βρίσκεται κάτω από τον εθνικό μέσο όρο, ενώ το ποσοστό των νέων Ρομά εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης παρέμεινε στο 46 %.

(36) Οι ελλείψεις δεξιοτήτων εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη για την ανταγωνιστικότητα. Μολονότι το ποσοστό των ατόμων με τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες αυξήθηκε το 2025, παρέμεινε πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, γεγονός που περιορίζει τις επιδόσεις της αγοράς εργασίας και την πρόσβαση σε επιγραμμικές υπηρεσίες, ενώ επίσης συνεπάγεται κίνδυνο για διεύρυνση των κοινωνικών και περιφερειακών διαφορών. Το ποσοστό των ειδικών ΤΠΕ είναι ελαφρώς χαμηλότερο του μέσου όρου της ΕΕ και η υιοθέτηση της ΤΝ από τις επιχειρήσεις ήταν ακόμη περιορισμένη. Παρά τη συνεχιζόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στον τομέα της ΕΕΚ και τη σχετικά υψηλή συμμετοχή στα ανώτερα δευτεροβάθμια επίπεδα ΕΕΚ, οι επίμονες αναντιστοιχίες δεξιοτήτων εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά τα αποτελέσματα, δεδομένου ότι το ποσοστό απασχόλησης των αποφοίτων ΕΕΚ παραμένει χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ και δεν ευθυγραμμίζεται επαρκώς με τη ζήτηση της αγοράς εργασίας. Η Βουλγαρία εξακολουθεί να υστερεί σημαντικά σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά το ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση ενηλίκων, ιδίως μεταξύ των απασχολούμενων ενηλίκων. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα συνέβαλλε επίσης στη βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας.

(37) Η Βουλγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διαρθρωτικές προκλήσεις που σχετίζονται με τη μείωση της φτώχειας, την ανισότητα και την κοινωνική προστασία. Το σύστημα κοινωνικής προστασίας ενισχύθηκε με τη μεταρρύθμιση του συστήματος ελάχιστου εισοδήματος, σε συνδυασμό με την αύξηση των μισθών, χάρη στην οποία υποστηρίχθηκαν τα εισοδήματα των νοικοκυριών και ενισχύθηκε η χρηματοδοτική βάση της κοινωνικής ασφάλισης. Δεν έχει αξιολογηθεί ακόμη ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος της μεταρρύθμισης στην επάρκεια και την κάλυψη. Το ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας έχει μειωθεί, αλλά παραμένει υψηλό, ιδίως για τις ευπαθείς ομάδες, γεγονός που σηματοδοτεί ότι οι κοινωνικές μεταβιβάσεις έχουν περιορισμένο αντίκτυπο στη μείωση της φτώχειας. Το ποσοστό φτώχειας των εργαζομένων μειώθηκε, αλλά παραμένει το υψηλότερο στην ΕΕ. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού (στο εξής: AROPE) για τους Ρομά και τα άτομα με αναπηρία ήταν ιδιαίτερα υψηλό, στο 78,3 % και στο 43,8 % αντίστοιχα, και το ποσοστό AROPE για τα παιδιά παραμένει πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Σημειώθηκε βελτίωση στην προσβασιμότητα, την οικονομική προσιτότητα και την ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών, χάρη σε στοχευμένες μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την ποιότητα και τη χαρτογράφηση των κοινωνικών υπηρεσιών, γεγονός που καταδεικνύει την επίτευξη προόδου όσον αφορά τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στην περίθαλψη κατ' οίκον και σε επίπεδο κοινότητας. Ωστόσο, οι ανάγκες για κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως όσον αφορά τη μακροχρόνια φροντίδα, παραμένουν υψηλές και εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Η ταχεία γήρανση της κοινωνίας επιβαρύνει περαιτέρω την αυξημένη ζήτηση για φροντίδα ηλικιωμένων και τις ελλείψεις προσωπικού ([20]).

(38) Η Βουλγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, με αρνητικό αντίκτυπο στο προσδόκιμο ζωής και στα ποσοστά προληψιμης και αποτρεπτής θνησιμότητας. Το σύστημα υγείας εξακολουθεί να επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στα νοσοκομεία, με πολύ χαμηλό ποσοστό δαπανών να προορίζεται για την εξωνοσοκομειακή περίθαλψη, την πρωτοβάθμια περίθαλψη και την πρόληψη ασθενειών, παρά τον υψηλό αριθμό νοσοκομειακών κλινών, τα υψηλά ποσοστά νοσοκομειακών εξιτηρίων και τη συγκριτικά χαμηλή πληρότητα και μέση διάρκεια παραμονής. Το μοντέλο πληρωμών παρέχει κίνητρα για τυποποιημένη νοσοκομειακή περίθαλψη αντί για περίθαλψη προσαρμοσμένη στις ατομικές ανάγκες. Ταυτόχρονα, η πρόσβαση περιορίζεται περαιτέρω από τις ελλείψεις και την άνιση κατανομή των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, ιδίως των νοσηλευτών, στο πλαίσιο της γήρανσης του εργατικού δυναμικού. Οι υψηλές άμεσες πληρωμές από τους ασθενείς εξακολουθούν επίσης να αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για την πρόσβαση, ενώ η Βουλγαρία καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό τέτοιων πληρωμών στις συνολικές δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην ΕΕ, παράλληλα με υψηλό ποσοστό ιδιωτικών δαπανών για εξωνοσοκομειακή περίθαλψη. Η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρεμποδίζεται περαιτέρω από την αργή και άνιση υιοθέτηση υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας από τους ασθενείς και τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας.

([20]) SWD(2026) 122 — Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) [Ανάλυση ανά χώρα δεύτερου σταδίου σχετικά με την κοινωνική σύγκλιση σύμφωνα με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης (SCF)], 2026.

(39) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2026 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για τη Βουλγαρία, η σύσταση 1 συμβάλλει στην εφαρμογή της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 2 συμβάλλει στην εφαρμογή της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 3 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης και της ένατης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 4 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ και η σύσταση 5 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Βουλγαρία να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 2026, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος, αξιοποιώντας παράλληλα την ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής που ενεργοποιήθηκε από το Συμβούλιο. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην κάλυψη των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας, και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της παραοικονομίας, μεταξύ άλλων με τη μείωση των κινήτρων για ελλιπή δήλωση εισοδημάτων και παράλειψη δήλωσης εισοδημάτων, και να βελτιώσει τη δικαιοσύνη και την ικανότητα παραγωγής εσόδων του φορολογικού συστήματος. Να ενισχύσει την είσπραξη των φόρων, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών, τη στήριξη της φορολογικής συμμόρφωσης και τη διεύρυνση της βάσης των εσόδων.

2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να εντείνει τις προσπάθειες για την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς στρατηγικές προτεραιότητες και δυνατότητες ευελιξίας, που συμφωνήθηκαν κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής. Να αντιμετωπίσει τις μοναδικές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις και τις προκλήσεις στους τομείς της ασφάλειας και της πολιτικής ετοιμότητας που επηρεάζουν τις περιφέρειες στα εξωτερικά ανατολικά σύνορα της ΕΕ, στις οποίες περιλαμβάνεται και η ανάγκη για επενδύσεις σε υποδομές διπλής χρήσης.

3. Να βελτιώσει τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, ιδίως σε υποεθνικό επίπεδο, με την απλούστευση της νομοθεσίας και τη βελτίωση των ρυθμιστικών εργαλείων, τον εξορθολογισμό και την ψηφιοποίηση των ροών εργασίας και των υπηρεσιών, την αύξηση της διαλειτουργικότητας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, και την περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ιδίως σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικής λειτουργίας του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Να βελτιώσει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων και να ενισχύσει την ανεξαρτησία και τη λειτουργία των ρυθμιστικών αρχών. Να αυξήσει τον αντίκτυπο και την αποτελεσματικότητα των δημόσιων επενδύσεων στην E&A.

4. Να απανθρακοποιήσει περαιτέρω το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και να μειώσει την εξάρτηση από την παραγωγή βάσει ορυκτών καυσίμων, μεταξύ άλλων με την προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής αιολικής ενέργειας, την ενίσχυση της ευελιξίας της προσφοράς και της ζήτησης, την αναβάθμιση των υποδομών του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο διανομής και τη μεταρρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης των κρατικών επιχειρήσεων στον τομέα της ενέργειας για τη βελτίωση της διαφάνειας. Να προωθήσει τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων τηλεθέρμανσης με τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων. Να αντιμετωπίσει την ενεργειακή φτώχεια μέσω στοχευμένων μέτρων. Να ενθαρρύνει την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας. Να προωθήσει την ανάπτυξη καθαρών αστικών, δημόσιων και σιδηροδρομικών μεταφορών, μεταξύ άλλων επιταχύνοντας τις επενδύσεις στην ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών και της συνδεσιμότητας στις βόρειες περιοχές. Να βελτιώσει την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα των υδάτων, καθώς και τη διαχείριση των αποβλήτων.

5. Να ενισχύσει τη μάθηση βάσει ικανοτήτων. Να βελτιώσει περαιτέρω την ποιότητα της διδασκαλίας με κατάρτιση βασισμένη στις ανάγκες των εκπαιδευτικών. Να βελτιώσει την ποιότητα και τη συμπεριληπτικότητα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και τη συνάφειά τους με την αγορά εργασίας. Να αυξήσει την απασχόληση των υποεκπροσωπούμενων ομάδων. Να ενισχύσει την απόκτηση δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης ενηλίκων, για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας. Να προωθήσει την κοινωνική ένταξη βελτιώνοντας την πρόσβαση σε πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνικές υπηρεσίες και σε μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας και παρέχοντας αποτελεσματικότερη στήριξη του ελάχιστου εισοδήματος. Να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την προσβασιμότητα του συστήματος υγείας, μεταξύ άλλων με την ανακατανομή πόρων από τη νοσοκομειακή περίθαλψη στην εξωνοσοκομειακή περίθαλψη, τη μείωση των άμεσων πληρωμών από τους ασθενείς και την αντιμετώπιση των ελλείψεων και της άνισης κατανομής των επαγγελματιών του τομέα της υγείας σε ολόκληρη τη χώρα.

Βρυξέλλες, 10 Ιουλίου 2026.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. HARRIS